FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT CARL OTTO LENZ

fremsat den 21. marts 1985 *

Høje Domstol.

A. Sagsøgeren i den sag, som jeg her skal tage stilling til, bestod den af Det økonomiske og sociale Udvalg — sagsøgte i sagen — tilrettelagte udvælgelsesprøve ØSU/A/25/80 med henblik på oprettelse af en reserveliste for græsksprogede ekspeditionssekretærer. Med virkning fra 1. juli 1982 blev han — på grundlag af stillingsopslag 8/82 — ansat som tjenestemand på prøve i lønklasse A5/3 som leder af sekretariatet for sektionen »økonomiske og finansielle spørgsmål« i Det økonomiske og sociale Udvalgs direktorat A (der har en rådgivende funktion over for Udvalget). I denne egenskab var han tilsyneladende direkte undergivet lederen af direktorat A. Denne gav ganske vist — primo september 1982 — sagsøgerens kontorchef besked om »to guide Mr. Patrinos and his colleague through the preparation of section and study Group meetings«, hvilket da også skete fra 22. september 1982, da sagsøgeren vendte tilbage efter tre ugers ferie.

Lederen af direktorat A, der dog forblev sagsøgerens umiddelbare foresatte, afgav den 22. februar 1983 den i tjenestemandsvedtægtens artikel 34 foreskrevne udtalelse om forløbet af sagsøgerens prøvetid. Udtalelsen var særdeles negativ. Spørgsmålet, om sagsøgeren havde vist sig tilstrækkelig kvalificeret til at blive fastansat, blev besvaret benægtende. Yderligere udtalte den, der havde udfærdiget udtalelsen, udtrykkeligt i en ledsagende kommentar af 28. februar 1983 stilet til generalsekretæren for Det økonomiske og sociale Udvalg, at han ikke kunne anbefale, at sagsøgeren fastansattes.

Den 7. marts 1983 fremsatte sagsøgeren sine bemærkninger til udtalelsen, og — da han ikke kunne godtage konklusionen — anmodede han om, at sagen blev forelagt det med dette formål for øje nedsatte bedømmelsesudvalg.

Udvalget, som var sammensat af syv tjenestemænd (hvoraf tre åbenbart var ansat i direktorat A) gennemgik de dokumenter, som var fremlagt af klageren og den person, der havde udfærdiget udtalelsen, foretog en høring af dem og af et antal andre personer og tog i en rapport af 22. marts 1983 stilling til spørgsmålet. Et medlem af udvalget deltog tilsyneladende ikke i drøftelserne. Jeg skal senere vende tilbage til rapporten.

Derefter bestemte formanden for Det økonomiske og sociale Udvalg i en beslutning af 23. marts 1983 — under henvisning til, at det var fremgået af udtalelsen ved prøvetidens udløb og bedømmelsesudvalgets rapport, at sagsøgeren »ikke har vist sig tilstrækkelig kvalificeret til at blive fastansat« - at sagsøgeren skulle afskediges ved prøvetidens udløb (31. marts 1983).

Den 17. juni 1983 indbragte sagsøgeren en forskriftsmæssig klage over denne beslutning. Han anmodede bl.a. om endnu en prøvetid, idet han anførte, at prøvetiden ikke var forløbet under normale vilkår. Han gentog denne anmodning i en skrivelse af 29. juli 1983 til formanden for Det økonomiske og sociale Udvalg. Anmodningen blev

* Oversat fra tysk.

imidlertid afslået. I en afgørelse af 28. september 1983 udtalte formanden for Det økonomiske og sociale Udvalg, at prøvetiden var tilbagelagt på vedtægtsmæssige betingelser, og at sagsøgerens klage derfor måtte tilbagevises.

Derefter anlagde Dimitrios Patrinos den 4. januar 1984 sag ved Domstolen med følgende påstande:

— Beslutningen om afskedigelse af 23. marts 1983 annulleres.

— Det økonomiske og sociale Udvalg tilpligtes at betale sagsøgeren løn med samtlige tillæg fra 31. marts 1983 (altså fra prøvetidens udløb), indtil han bliver genansat, idet der tillægges renter efter normal sats.

— Subsidiært, Det økonomiske og sociale Udvalg tilpligtes at betale 500 000 BFR i erstatning med tillæg af renter efter normal sats.

Disse påstande blev imidlertid ikke opretholdt, idet sagsøgeren under den mundtlige forhandling har frafaldet de to sidste påstande, da der først tages stilling hertil efter gennemførelse af en ny prøvetid og eventuel efterfølgende ansættelse af sagsøgeren med tilbagevirkende gyldighed.

Følgelig skal der kun tages stilling til spørgsmålet, om *annullationspåstanden*, som alene er opretholdt, er begrundet, eller om sagsøgte som hævdet af denne skal frifindes.

B. Til støtte for sin påstand har sagsøgeren fremsat *fire anbringender*:

— Overtrædelse af tjenestemandsvedtægtens artikel 25, da beslutningen af 23. marts 1983 ikke er tilstrækkeligt begrundet.

— I virkeligheden varede prøvetiden ikke — som foreskrevet i tjenestemandsvedtægtens artikel 34 — fulde ni måneder, og den er heller ikke blevet afviklet under normale forhold.

— I strid med almindelig praksis gjorde man ikke, efter at halvdelen af prøvetiden var forløbet, sagsøgeren opmærksom på, at han ikke havde gjort en tilfredsstillende indsats og derfor måtte forvente en negativ udtalelse (hvilket ville have givet ham mulighed for at forbedre sin indsats).

— De faktiske omstændigheder, som ansættelsesmyndigheden lagde til grund for hans afskedigelse, var urigtige og fejlagtige eller i det mindste fortolket forkert.

1. I *det første anbringende* har sagsøgeren i detaljer anført, at det ikke i beslutningen om afskedigelse konkret var angivet, hvorfor dette skridt blev taget. Under henvisning til udtalelsen ved prøvetidens udløb og bedømmelsesudvalgets rapport blev begrundelsespligten yderligere kun formelt opfyldt, hvilket imidlertid ikke er tilstrækkeligt i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 25. Ifølge sagsøgeren var det navnlig nødvendigt, at ansættelsesmyndigheden afviste hans bemærkninger til udtalelsen, og at den også sammenholdt udtalelsens enkelte led med bedømmelsesudvalgets rapport, som var fordelagtig for sagsøgeren.

a) Det skal først fastslås — og her må sagsøgeren for så vidt slække på sit grundlæggende standpunkt — at ifølge Domstolens praksis kræves det ikke, at en bebyrdende retsakt ubetinget skal begrundes i alle enkeltheder. Det er derimod tilstrækkeligt, at de afgørede grunde med tilstrækkelig klarhed fremgår af de omstændigheder, hvorunder retsakten er vedtaget — eventuelt sammenholdt med samtaler eller notater (jfr.

eksempelvis Domstolens domme i sagerne 131/82 [1], 176/82 [2] og 69/83 [3]). Domstolen har ligeledes udtalt, at den myndighed, der udsteder akten, ikke skal tage stilling til den berørtes afvigende opfattelse. Den skal kun give udtryk for sin egen opfattelse, som skal begrundes faktisk og retligt (som eksempelvis fastslået i Domstolens dom i sag 266/82 [4]).

b) I den foreliggende sag kan man dog vanskeligt anse den simple *henvisning* i den anfægtede afgørelse til andre dokumenter for tilstrækkelig; det fremgår af de nævnte dokumenter, at sagsøgeren ikke havde vist sig tilstrækkelig kvalificeret til at blive fastansat.

Det må ganske vist indrømmes, at det fremgår klart af udtalelsen ved prøvetidens udløb, at sagsøgeren efter sine foresattes opfattelse ikke opfyldte de krav, som den af ham beklædte stilling forudsatte. Af de 14 punkter, som skulle bedømmes, blev der kun givet karakteren »meget godt« for skriftlig og mundtlig udtryksfærdighed på græsk og karakteren »godt« for mundtlig udtryksfærdighed på tysk og »evne til menneskelig kontakt«, medens der for seks andre punkter blev givet karakteren »passabelt« og for yderligere seks endog »utilstrækkeligt«. Yderligere redegjorde sagsøgerens foresatte under punktet »generel vurdering« i lighed med udtalelsen af 28. februar 1983 i detaljer for sagsøgerens utilstrækkelige kvalifikationer.

1 — Dom af 28. september 1983, 131/82, Enrico Angelini mod Kommissionen, Sml. 183, s. 2801.

2 — Dom af 14. juli 1983, 176/82, Théo Nebe mod Kommissionen, Sml. 1983, s. 2475.

3 — Dom af 21. juni 1984, 69/83, Charles Lux mod Revisionsretten, Sml. 1984, s. 2447.

4 — Dom af 12. januar 1984, 266/82, Turner mod Kommissionen, Sml. 1984, s. 1.

På den anden side ved vi imidlertid, at sagsøgeren, som ikke kunne godtage bedømmelsen, i overensstemmelse med vedtægten indbragte spørgsmålet for det for sådanne uoverensstemmelser nedsatte udvalg. Udvalget anvendte fem dage på grundigt at gennemgå sagsøgerens afskedigelse. Personer, som har et godt kendskab til forholdene på det tjenestested, hvor sagsøgeren var beskæftiget, blev indkaldt til høring. Udvalget fremsatte i sin afsluttende rapport en streng kritik dels af den måde, hvorpå direktorat A fungerede, dels af sagsøgerens materielle arbejdsvilkår. Udvalget fastslog bl.a., at rubrikkerne »kvaliteten af det udførte arbejde« og »hurtighed i udførelsen af arbejdet« »ikke var udfyldt på et grundlag, der kunne kontrolleres«, således at udvalget ikke var i stand til »korrekt at bedømme Patrinos' arbejdsindsats«; udvalget har ligeledes fastslået, at »for så vidt angår organisationsevne, var det ikke muligt at foretage nogen bedømmelse«. Dette er i overensstemmelse med udvalgets principielle standpunkt — som blev vedtaget med fem stemmer og en blank — hvorefter »*det ikke var godtgjort, at rapporten ved prøvetidens udløb var begrundet*«. Hvad yderligere angår den foresattes forslag om at afskedige sagsøgeren, kunne kun tre af udvalgets medlemmer gå ind herfor, medens de tre andre gik imod forslaget. De fandt, at bedømmelsen trods et par svage punkter burde have været positiv.

I dette sagsforhold — hvorom det ligeledes kan siges, at det ikke er helt klart, hvorfor tre medlemmer gik ind for afskedigelse af sagsøgeren på trods af den af udvalget med fem stemmer og en blank vedtagne erklæring vedrørende udtalelsen ved prøvetidens udløb — kunne beslutningen om afskedigelse ikke blot træffes ved henvisning til udtalelsen ved prøvetidens udløb *sammenholdt* med bedømmelsesudvalgets rapport og ved heraf at udlede, at sagsøgeren ifølge begge disse erklæringer ikke havde vist sig i besiddelse af tilstrækkelige kvalifikationer. Ifølge det her anførte er det ikke blot

ulogisk, men direkte selvmodsigende. Da ansættelsesmyndigheden lagde afgørende vægt på udtalelsen ved prøvetidens udløb, burde det være oplyst, hvorfor den måtte anses for begrundet trods bedømmelsesudvalgets erklæring om det modsatte. Det burde således have været anført, af hvilke grunde den af bedømmelsesudvalget fremførte kritik ikke blev anset for rimelig, eller det burde være oplyst, hvorfor — for så vidt kritikken blev anerkendt — der alligevel efter ansættelsesmyndighedens opfattelse fortsat var tilstrækkelig mange negative momenter til at begrunde, at sagsøgeren ikke fastansattes.

Da disse forhold ikke blev belyst — for så vidt foreligger der heller ikke nærmere afklaring af den i anledning af sagsøgerens klage trufne beslutning — må anbringendet om utilstrækkelig begrundelse af beslutningen om afskedigelse, hvorved personalevedtægtens artikel 25 blev overtrådt, således lægges til grund.

Såfremt dette er tilstrækkeligt til at annullere den anførte beslutning, skal det dog yderligere bemærkes, at man ligeledes kan mene, at der på samme måde kan fremføres *materiel kritik* af den foreliggende sag.

2. I forbindelse med det andet anbringende blev det som bekendt også gjort gældende, at prøvetiden ikke var forløbet under normale forhold. Til støtte herfor anførtes bl.a., *at* sagsøgerens opgaver ikke var tilstrækkelig klart defineret ved prøvetidens begyndelse, *at* hans direktør tilmed senere gav ham uklare og til dels selvmodsigende instruktioner, *at* den A7-medarbejder, som egentlig var tilknyttet sagsøgeren, ikke var ham til megen støtte, da han direkte var underlagt sagsøgerens foresatte, *at* sagsøgeren kun delvis kunne råde over den ham tildelte sekretær, og *at* han ikke havde eget kontor, men måtte dele et med en kollega, hvilket forstyrrede ham væsentligt i hans arbejde. Hvis det forholder sig således, kan prøvetidens forløb faktisk ikke betegnes som uangribeligt. Det kan heller ikke udelukkes, at sagsøgerens arbejde påvirkedes betydeligt af disse forhold, og at hans indsats, såfremt prøvetiden var forløbet anderledes — især hvis han havde fået bedre vejledning og var blevet mødt med større tålmodighed — havde formet sig således, at han i det hele var blevet positivt bedømt.

Sagsøgtes eget indlæg taler imidlertid til dels for, at sagsøgerens argument ikke bør tilbagevises, for så vidt det anerkendes, at sagsøgerens foresatte ville instruere ham *dagligt*, eller det er oplyst — hvilket kan udledes af de af sagsøgerens foresatte den 25. oktober og den 17. december 1983 fremsatte udtalelser — at sagsøgerens medarbejder altid modtog sine instruktioner direkte fra sagsøgerens foresatte. Der kan yderligere henvises til en »skriftlig meddelelse til bedømmelsesudvalget« af 14.3.1983 udfærdiget af en medarbejder, som tidligere var undergivet sagsøgerens foresatte, hvori der bl.a. tales om en »dårlig definition af opgaverne«, »uklar afgrænsning af ansvarsområdet« og »Kuby's omfattende indblanding i arbejdet«. Ikke mindst er det for så vidt også af betydning, at bedømmelsesudvalget, uden nogen stemte imod, fastslog, *at* direktorat A var »systematisk uorganiseret«, *at* ansvarsområderne ikke var »klart afgrænset«, *at* »den i organisationsplanen fastlagte opbygning ikke overholdes«, *at* der blev givet selvmodsigende instruktioner, *at*

sagsøgeren var blevet pålagt »frister, som umuligt kunne overholdes«, *at* sagsøgeren ikke på noget tidspunkt havde haft lejlighed til »selv at tilrettelægge sit arbejde«, *at* han ikke kunne regne med »en fastansat tjenestemands støtte«, og *at* han ikke havde rådet over et kontor, »der gjorde det muligt for ham at arbejde under tilfredsstillende forhold«.

Jeg finder, at en del af sagsøgerens saglige kritik trods alt må anses for begrundet, og at der således er endnu en grund til annullation af beslutningen. I det mindste må det anerkendes, at de påviste momenter indeholder så stærke indicier for, at sagsøgerens kritik er begrundet, at Domstolen (hvis den da ikke beslutter at annullere beslutningen på grund af overtrædelse af tjenestemandsvedtægtens artikel 25) må være forpligtet til at gennemgå annullationsgrunden ved at afhøre de vidner, som også er blevet hørt af bedømmelsesudvalget, og som i væsentlig grad har påvirket udvalgets standpunkt.

3. Uden det er fornødent at gå ind på de øvrige anbringender (som for øvrigt næppe kan lægges til grund, for så vidt det gøres gældende, at prøvetiden af forskellige grunde var *for kort*, eller for så vidt det anføres, at det efter forløbet af halvdelen af prøvetiden klart burde være tilkendegivet, at der var mulighed for en negativ udtalelse ved prøvetidens udløb), kan det således fastslås, at beslutningen om afskedigelse ikke kan opretholdes, da bedømmelsesudvalget har udtalt, at udtalelsen ved prøvetidens udløb ikke var begrundet, og da det ligeledes må antages, at prøvetiden ikke blev afviklet under rimelige forhold. Dette må ganske naturligt indebære, at sagsøgeren igen får lejlighed til under en forskriftsmæssig prøvetid at bevise sin egnethed (hvilket tilsyneladende — da den pågældende stilling ikke er endeligt besat — ikke støder på vanskeligheder af organisatorisk art).

Herudover skal jeg ikke tage stilling til sagen, da sagsøgeren selv har udtalt, at der først efter udløbet af en ny prøvetid kan træffes afgørelse om en eventuel *godtgørelse* for tiden fra afskedigelsen til genindsættelsen i stillingen.

C. Jeg skal sammenfattende foreslå, at den opretholdte påstand om annullation af beslutningen af 23. marts 1983 tages til følge. Herved har sagsøgeren i det væsentlige fået medhold. Sagsøgte bør derfor tilpligtes at betale sagens omkostninger.